

14 Αυγούστου 2022

Σήμερα ο πλούτος της ζωής κι η άβυσσος της χάρης κρύβεται μες σε θάνατο από ζωή γιομάτο!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός

Η Κοίμησις της Θεοτόκου.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

**Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού,
Εγκώμιον εις την πάνσεπτον Κοίμηση της Θεομήτορος, Β΄**

1. Άνθρωπος κανείς δε θα μπορέση ποτέ, άξια τη μετάσταση την ιερή να υμνήση της Θεομήτορος, μακάρι μύριες νάχε γλώσσες και μύρια στόματα· μ' ακόμα κι αν όλες των σκόρπιων ανθρώπων οι γλώσσες μαζεύονταν ποτέ, δε θα φτιάναν τα επάξια εγκώμια. Γιατί εκείνη βρίσκεται ψηλότερα από κάθε μέτρο δοξολογικό.

Και λόγω που αγαπά ο Θεός το κατά δύναμη, όταν μ' αγάπη του δωρίζεται και ζήλο και με προαίρεση αγαθή, κι αφού κι η μάνα του Θεού αγαπά όσα στο Γιο είναι αρεστά κι ευχάριστα, ας ξαναρχίσουμε τα εγκώμια με υποταγή στις διαταγές σας, άριστοι μες στους ποιμενάρχες κι αγαπημένοι του Θεού, αφού πρώτα το Λόγο, που από κείνην σαρκώθηκε, βοηθό μας γυρέψουμε, που κάθε στόμα οπού σ' αυτόν ανοίγεται γεμίζει, κι οπού για κείνην μοναχό στολίδι και δοξαστικό τραγούδι Εκείνος φύτρωσε· κι αφού καλά το ξέρουμε, πως χρέος ξεπληρώνουμε αρχίζοντας τα εγκώμια κι όταν το ξεπληρώσουμε πάλι σε χρέος μπαίνουμε, για να κρατά παντοτινά το χρέος, όλο αρχίζοντας και τέλος να μην έχη.

Κι ας γίνη σπλαχνική σε μας εκείνη που ανυμνούμε, η πέρα απ' όσα πλάστηκαν, κυρία σ' όλη την πλάση, σα μάνα πούναι του Θεού, του κτίστη και δημιουργού και

πάνω σ' όλα αφέντη. Σχωράτε ελόγου σας και σεις, που απ' αγάπη τα θεία ν' ακούσετε λόγια συνάξεστε· την πρόθεση την αγαθήν αποδεχθείτε, τον πόθο χαρείτε, μα πονέστε μαζί μας και σεις για τη φτώχεια του λόγου.

Γιατί να, πέστε πως κάποιος έρχεται στον αυτοκράτορα, που στα χέρια του μέσα ο Θεός το πηδάλιο του λαού εμπιστεύτη, που όλα τάχει στο τραπέζι του πλούσια και περισσεύουν φαγητά κάθε λογής, και μύρου μοσκοβόλημα πολύτιμου ευωδιάζει το παλάτι, και του κομίζει εκτός καιρού ή μενεξέ στο χρώμα της στολής του, ή ρόδο που βλασταίνει ευωδιαστό πάνω στ' αγκάθι, με πράσινους τους κάλυκες απ' όπου δίχρωμο προβάλλει και λίγο - λίγο φτάνει στη φλογάτη του ομορφιά, και ζουμερό καρπό στο γλυκό χρώμα του μελιού· κι εκείνος δίνει προσοχή στα παράξενα δώρα και θαυμάζει που βρέθηκαν, δεν τότε νοιάζει αν είναι φτωχικά, γιατί ξέρει να κρίνη και κατέχει τα πράγματα, και με άφθονα κι όμορφα δώρα τον αγρότη θ' αμείψη· έτσι και μεις μακάρι όλο και πιότερο ν' αποδειχτή, πως φέρνουμε των λόγων τα λουλούδια μες στο χειμώνα στη βασίλισσα, και πως οπλίζουμε τις μεταχειρισμένες λέξεις να πάρουν μέρος στον αγώνα για τα εγκώμια, κι ακόμα πως προσφέρουμε σε σας, που ακρόαμα και λόγον αγαπάτε, κάποιο αμυδρό σπινθήρα από την προστριβή του πόθου μας πάνω στο νου, όπως σε σίδηρο λιθάρι, κι απ' το ξεζούμισμα σαν αγουρίδας του μυαλού, τις ιστορίες που γεννά, το καταστάλαγμα του λόγου.

Γιατί τι άλλο από λόγο να χαρίσουμε στη μάνα του Λόγου; Αφού με τα όμοια χαίρονται τα όμοια και μάλιστα τ' αγαπητά. Τώρα λοιπόν που ανοίξαμε τη στρόφιγγα των λόγων, και λίγο ξαμολύσαμε τα γκέμια, να τρέξη λεύτερα ας αφήσουμε το λόγο, σαν άτι που στο δρόμο τ' οδηγήσαμε. Όμως εσύ, Λόγε Θεού, γίνε βοηθός και γέμισε με λόγο εσύ τη σκέψη μου την άλογη, και κάνε με το λόγο σου βατό το μονοπάτι μου, κι οδήγησε το δρόμο μου στην ευαρέστησή σου εκεί, που ο κάθε λόγος του σοφού κι η σκέψη κατευθύνεται.

2. Στην υπερκόσμια σήμερα και στην ουράνια εκκλησιά η άγια και μοναδική παρθένα οδηγείται, αυτή που τόσο πολύ την παρθενία πόθησε, που λες κι έγινε καθαρώτερη φωτιά και τη μετάλλαξε. Γιατί βέβαια η κάθε κόρη που γεννά, παρθένα πια δεν είναι, όμως παρθένα μένει αυτή πριν κι ύστερα απ' τη γέννα ως και την ώρα που γεννά.

Σήμερα, η ζώσα κιβωτός του ζώντος Θεού η άγια, που στην κοιλιά της κράτησε μέσα τον τεχνουργό της, σ' αχειροποίητη εκκλησιά σχολάζει του Κυρίου. Χορεύει από χαρά ο Δαβίδ, που είν' απ' τη γενιά του και κείνη κι ο θεάνθρωπος, κι οι άγγελοι αντάμα του χορεύουνε, οι αρχάγγελοι χειροκροτούν, δοξάζουν οι δυνάμεις

μαζί κι οι αρχές αγάλλονται, οι εξουσίες ευφραίνονται κι οι κυριότητες χαίρουν, θρόνοι πανηγυρίζουνε, τα χερουβίμ υμνούνε, δοξολογούν τα σεραφίμ· γιατί καθώς δοξάζουνε της δόξας τη μητέρα, πióτερο αυτοί δοξάζονται.

Σήμερα, η περιστέρα η πιο ιερή, η ακέρια κι άκακη ψυχή, η αγιασμένη από το Θείο Πνεύμα, φτερούγισε απ' την κιβωτό, λέω απ' το σώμα που Θεό δέχτηκε κι έγινε η αρχή για τη ζωή, κι ανάπαψε τα πόδια της εκεί στον κόσμο το νοητό που πέταξε και τη σκηνή της έστησε στη γη την άσπιλη της θείας κληρονομίας.

Σήμερα δέχεται η Εδέμ του νέου Αδάμ το λογικό παράδεισο, που μες σ' αυτόν η τιμωρία χαρίστηκε, το δέντρο της ζωής φυτεύτηκε κι η γύμνωσή μας πήρε τέλος. Γιατί γυμνοί δεν είμαστε πια τώρα κι ούτε ανέντυτοι, με δίχως τη λαμπρότητα της θεϊκιάς εικόνας κι έρημοι απ' την πλούσια του Πνεύματος τη χάρη, κι ούτε, την παλιά γύμνωση κλαίγοντας, θε να πούμε· «Έβγαλα το χιτώνα μου και πώς θα τον φορέσω;»

Γιατί, σε τούτον τον παράδεισο δεν τρύπωσε το φίδι, που για να πεθυμήσουμε την ψεύτικιά του θέωση, κατάντησε να μοιάσουμε στα ζώα τα δίχως γνώση. Γιατί ο ίδιος του Θεού ο Γιος ο μονογεννημένος, πούναι Θεός έχοντας την ίδια ουσία του Πατέρα, άνθρωπον επλαστούργησε ο ίδιος τον εαυτό του από τούτη την καθαρή και την παρθένα γη. Κι ο άνθρωπος εγώ θεώθηκα, αθανατίστηκα ο θνητός, κι έβγαλα τους δερμάτινους χιτώνες. Γιατί ξεντύθηκα το ντύμα της φθοράς, και φόρεσα την αφθαρσία καθώς τυλίχτηκα την αλουργίδα της θεότητας.

Σήμερα η παρθένα η άχραντη, που καμιά με τα πάθη της γης δεν είχε συγγένεια, αλλά με ουράνια εθράφη νοήματα, δεν εγύρισε πίσω στο χώμα της γης, μα καθώς ουρανός ζωντανός είχε γίνει, στ' ουρανού πια τα δώματα κατοικεί. Γιατί ποιός, που θα την πη ουρανό, αληθινός δε θάναι, εκτός και μιλήση κανείς που τη γνώση κατέχει καλά, και την ύψωση ασύγκριτα ψηλότερ' απ' τους ουρανούς;

Γιατί εκείνος πούφτιαξε και συγκρατεί τους ουρανούς, πούναι ο τεχνίτης κάθε πλάσματος εγκόσμιου κι υπερκόσμιου, βλεπόμενου κι άορατου, που τόπος δεν είναι γι' αυτόν κανείς στους τόπους όλους -αν καθορίζουμε σαν τόπο για τα πράγματα αυτό που τα περιέχει-, μέσα σ' αυτήν χωρίς σπορά τον εαυτό του βρέφος έπλασε, και την απόδειξε κατοικία ευρύχωρη για τη θεότητά του, που γεμίζει τα πάντα και που μένει μονάχη αυτή απερίγραφη, ολόκληρος μικραίνοντας για να χωρέση μέσα της, χωρίς ν' αλλοιωθή, και μένοντας έξω απ' αυτήν ολόκληρος, κι έχοντας τόπο του τον αχώρητο σε όλα εαυτό του.

Σήμερα ο πλούτος της ζωής κι η άβυσσος της χάρης -πώς να τολμήσω μ' άτρεμα να το προφέρω χείλη- κρύβεται μες σε θάνατο από ζωή γιομάτο, και τον πλησιάζει

ατρόμητη, που στην κοιλιά της κράτησε τον εξολοθρευτή του, αν είναι μπορετό να πούμε θάνατο τ' όλο ζωή κι όλο αγιοσύνη ξόδι της.

Γιατί, εκείνη που την αληθινή για όλα ανάβρυσε ζωή πώς γίνεται στο θάνατο υποταχτική να γέννη; Αλλά στου σπλάχνου της το νόμο υπακούει, κι ως θυγατέρα του παμπάλαιου Αδάμ το πατρικό της χρέος ξεπληρώνει, αφού κι ο Γιος της, η ζωή η ίδια, δεν τ' αρνήθηκε· μα ως γενάμενη του ζωντανού Θεού μητέρα, καθώς πρέπει, κοντά του μεταφέρεται. Γιατί αφού λέει ο Θεός· «Μήπως κι απλώση χέρι» ο άνθρωπος ο πρωτόπλαστος «κι από το δέντρο πάρη της ζωής και το γευτεί και αιώνια ζήση», πώς να μη ζήση στον αιώνα τον απέραντο, κείνη που εδέχτη τη ζωή την άναρχη κι ατέλειωτη, που όρια δεν την κυβερνούν της αρχής και του τέλους;

Απόσπασμα από το βιβλίο Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού, η «Θεοτόκος» («Τέσσερις Θεομητορικές ομιλίες»), των Εκδόσεων της Αποστολικής Διακονίας. Κείμενο, εισαγωγή, σχόλια, Ιερομόναχος Αθανάσιος Γιέβτιτς. (Αργότερα καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Βελιγραδίου και Μητροπολίτης Ζαχουμίου και Ερζεγοβίνης). Τον λόγο μετέφρασε η Καίτη Χιωτέλη.

<https://bit.ly/3JTrvyw>